

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY STUDZIENICE
NA LATA 2025 - 2030

I. WSTĘP

Jednym z ważniejszych zadań samorządu gminnego jest stworzenie jak najlepszych warunków rozwoju gospodarczego gminy oraz dążenie do poprawy warunków życia jej mieszkańców. Proces zarządzania gminą, w szczególności w aspektach jej rozwoju, musi mieć charakter aktywny i być nastawiony na kreowanie przyszłości, a więc winien być oparty na podejściu strategicznym.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm.) nałożyła na gminy obowiązek opracowania i realizowania gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma w założeniach pełnić rolę schematu integrującego działania poszczególnych uczestników życia społecznego w gminie.

Podstawową funkcją strategii jest - z jednej strony – dostarczanie podmiotom polityki społecznej oraz mieszkańcom informacji o długookresowych uwarunkowaniach rozwoju infrastruktury społecznej, natomiast z drugiej strony – deklaracja i zobowiązanie władz gminy do podjęcia określonych przedsięwzięć i działań.

W tym kontekście strategia wskazuje cele, ich hierarchię, możliwości realizacji tych celów, jak też narzędzia i instrumenty stosowania w procesie wdrażania kolejnych działań. Jest także programem rozwoju, który formułuje cele długofalowe i sposoby ich realizacji oraz podporządkowuje działania doraźne celom długofalowym. Strategia ma charakter partnersko – społeczny. Określa kierunki i granice działań władz oraz udział innych partnerów.

Opracowana strategia umożliwia wyłanianie głównych celów i kierunków polityki społecznej, podporządkowuje działania doraźne działaniom długofalowym z wykorzystaniem silnych stron i szans rozwojowych, a kompensowanie słabych stron i zagrożeń. Pozwala ona na lepsze zagospodarowanie zasobów ludzkich, sprzętowych, obiektów, środków finansowych i wiedzy oraz zwiększy szanse na pozyskanie dodatkowych, zewnętrznych źródeł finansowania dla poszczególnych działań polityki społecznej.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma stanowić podstawę do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej w celu poprawy funkcjonowania tej części społeczności lokalnej, która jest zagrożona wykluczeniem społecznym.

Podczas opracowania Strategii opierano się na aktach prawnych dających podstawy do różnych działań w sferze polityki społecznej:

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1987 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnienia osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2023 r. 913 z późn. zm.)

Ustawa dotyczy osób, których niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności (znaczny, umiarkowany, lekki), o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów.

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.)

Ustawa o samorządzie gminnym mówi, że gmina wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność, posiada osobowość prawną.

Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 83 z późn. zm.)

Ustawa stwarza szanse na powrót do społeczeństwa osobom, które z różnych powodów znalazły się na marginesie życia społecznego. Ustawa ma zastosowanie przede wszystkim do osób, które nie posiadają własnych dochodów, a szczególności osób bezdomnych w procesie wychodzenia z bezdomności, osób uzależnionych od alkoholu w procesie leczenia, osób chorych psychicznie, długotrwale bezrobotnych. Druga forma pomocy przewidziana w ustawie jest wsparcie zatrudnienia osób.

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 1208 z późn. zm.)

Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania przychodów i wypłacania tych świadczeń.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.)

Dokument traktuje pomoc społeczną przede wszystkim jako instytucję, umożliwiającą wyjście z trudnych sytuacji życiowych rodzinom, które nie są w stanie wykorzystać własnego potencjału, zasobów czy predyspozycji, ze względu na niemożność samodzielnego przezwyciężania problemów w życiu codziennym.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 146 z późn. zm.)

Ustawa określa: warunki udzielania i zakres świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zasady i tryb finansowania świadczeń.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.)

Ustawa określa zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych, określa zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej, zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1512 z późn. zm.)

Ustawa określa zasady przyznawania członkom rodziny wielodzietnej Karty Dużej Rodziny, sposób przyznawania im uprawnień oraz sposób realizacji i finansowania zadań wynikających z ustawy. Uprawnienia przysługują osobom posiadającym ważną Kartę polegającą na przyznaniu korzystniejszego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności.

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 438 z późn. zm.)

Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zmieniała ustawę o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej. Po nowelizacji ustawa zakłada uproszczenie i zmniejszenie procedur administracyjnych.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.).

Rozwiązywanie problemów alkoholowych zakłada, że większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowana na poziomie samorządów gmin, które na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uzyskały kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych.

II. CHARAKTERYSTYKA GMINY STUDZIENICE

UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE

Gmina Studzienice położona jest na terenie województwa pomorskiego w południowo - wschodniej części powiatu bytowskiego, na pograniczu Pojezierza Bytowskiego i Borów Tucholskich. Pod względem administracyjnym gmina należy do jednostek typowo wiejskich, stanowiąc jedną z 10 gmin powiatu i sąsiaduje z następującymi jednostkami osadniczymi:

- ☐ Od północnego – zachodu – gminą Bytów,
- ☐ Od północnego – wchodu – gminą Parchowo,
- ☐ Od zachodu – gminą Lipnica,
- ☐ Od wschodu - gminami Lipusz i Dziemiany (powiat kościerski),
- ☐ Od południa – gminą Brusy (powiat chojnicki).

Gmina zajmuje powierzchnię 176 km² co stanowi 8 % powierzchni powiatu bytowskiego i 0,96% powierzchnia całego województwa pomorskiego. Na powierzchnię tę składa się ogółem 11 sołectw i 13 miejscowości, z których największym jest siedziba władz gminy – miejscowość Studzienice. Poniżej przedstawiono wykaz miejscowości na terenie gminy Studzienice:

- ☐ Bukówki,
- ☐ Cechyny,
- ☐ Chabzewo,
- ☐ Czarna Dąbrowa,
- ☐ Dzierżążnik,
- ☐ Jabłończ Wielki ,
- ☐ Kłaczno,
- ☐ Lipuszek,
- ☐ Łąkie,
- ☐ Małe,
- ☐ Ociaskowo,
- ☐ Okuny
- ☐ Osława – Dąbrowa,
- ☐ Osowo,
- ☐ Pólczo,
- ☐ Prądzonka,
- ☐ Przewóz,
- ☐ Rabacino,
- ☐ Róg,
- ☐ Róg Gajówka,
- ☐ Skwierawy,
- ☐ Sominki,
- ☐ Sominy,
- ☐ Studzienice,
- ☐ Ugoszcz,

Rys 1.

Położenie administracyjne gminy Studzienice w powiecie bytowski.

Gmina Studzienice pod względem fizyczno - geograficznym położona jest na pograniczu Pojezierza Bytowskiego i Borów Tucholskich. Tym samym obszar gminy cechują wszystkie charakterystyczne dla tego typu terenów cechy z dużą jeziornością i urozmaiconym ukształtowaniem rzeźby terenu:

- północno – zachodnia i północna część gminy to strefa wzniesień czołowo – morenowych, należąca do najwyższej położonych rejonów województwa. Występuje tu niezwykle żywe urzeźbienie, pogłębione licznymi zgrupowaniami wzgórz moren czołowych i głęboko wciętymi rynnami jeziornymi,

- wysoczyzna moreny dennej wypełniająca niezbyt duży obszar między wzniesieniami czołowo morenowymi a równiną sandrową, leży na wysokości 150-190 m n.p.m.. Jest to obszar w większości pagórkowaty z częstymi zagłębieniami terenu. W części północnej występują liczne jeziora rynnowe i wytopiskowe,

- trzecia jednostka to równina sandrowa, potężnie rozbudowana w granicach gminy. Położona jest na poziomie 160-180 m n.p.m. i reprezentuje najstarszą tarasę sandru Brdy. Wykształcona jest w postaci wielkich, prawie płaskich stożków napływowych nachylonych w kierunku południowym o niewielkich spadkach. Jej powierzchnię urozmaicają rynny i wytopiska.

Z punktu widzenia położenia gminy bardzo duże znaczenie ma fakt, że jeziora zajmują około 4,7 % powierzchni a lasy około 65 % jej powierzchni, co powoduje, że walory te oraz urozmaicone bardzo atrakcyjne ukształtowanie terenu stwarzają wyjątkowo cenne wartości krajobrazów tego obszaru. Dodatkowym atutem środowiska jest czystość powietrza, gleb i dobry stan lasów. Wszystkie wymienione wartości stwarzają szerokie możliwości dla rozwoju turystyki i rekreacji.

Według danych UG w 2024 roku gminę Studzienice zamieszkiwało w sumie 3 709 mieszkańców. Wśród mieszkańców gminy nieznacznie przeważają mężczyźni (1857)– wskaźnik maskulinizacji w gminie wynosi obecnie 100,27 mężczyzn przypadających na 100 kobiet.

Największą miejscowością w gminie jest siedziba władz gminnych – miejscowość Studzienice licząca 931 osób, czyli 25 % jej populacji. Innymi należącymi do największych w gminie miejscowości należą: Ugoszcz – 789 osób, Pólczo – 541 osób, Sominy – 347 osób czy Osława – Dąbrowa – 280 osób.

Tab 1. Liczba mieszkańców gminy Studzienice wg. miejscowości w 2024 roku. Miejscowość	Liczba mieszkańców	Miejscowość	Liczba mieszkańców	Miejscowość	Liczba mieszkańców
Cechyny	22	Małe	4	Skwierawy	162
Chabzewo	19	Okuny	23	Sominy	347
Czarna Dąbrowa	85	Osława – Dąbrowa	280	Studzienice	931
Dzierżążnik	3	Osowo	3	Ugoszcz	789
Jabłończ Wielki	16	Pólczo	541	Przewóz	134
Kłaczno	124	Prądzonka	32	Rabacino	112
Lipuszek	27	Róg Gajówka	2	Róg	6
Łąkie	47				

Analiza zmian liczby mieszkańców gminy w okresie ostatnich 3 lat wskazuje na systematyczny wzrost liczby ludności. Dane UG wskazują, że w latach 2022-2024 liczba mieszkańców gminy Studzienice wzrosła o 46 osób. Liczba ludności w latach 2022 -2024.

	2022	2023	2024
Ogółem	3663	3667	3709

Na wzrost liczby mieszkańców składa się między innymi dodatni bilans przyrostu naturalnego, który w latach 2021 – 2024 przedstawiał się w następujący sposób:

lata	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Współczynnik przyrostu naturalnego (w promilach)
2024	41	32	2,43
2023	39	22	4,64

2022	33	41	- 2,18
2021	40	36	1,09

Struktura wieku mieszkańców gminy Studzienice wskazuje na relatywnie młodszą strukturę wiekową ludności gminy zauważalny jest systematyczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym.

wiek	Liczba ludności w 2022	Liczba ludności w 2023	Liczba ludności w 2024
Od 0-17 lat	835	837	836
Od 18 do wieku emerytalnego	2187	2169	2195
Wiek poprodukcyjny	641	661	678

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Opieka zdrowotna na terenie gminy Studzienice opiera się o działalność Ośrodka Zdrowia w Studzienicach. Budynek Ośrodka Zdrowia przy ul. Brzozowej w Studzienicach stanowi własność Gminy Studzienice. W budynku działają NZOZ, gabinet stomatologiczny oraz apteka tj.:

- ☐ Indywidualna Praktyka Lekarska Nune Balmas,
- ☐ NZOZ Rehapoz,
- ☐ Apteka „Nad Jeziorem”.

Największym podmiotem świadczącym usługi w Ośrodku jest NZOZ REHAPOZ. W ramach Ośrodka udzielane są usługi podstawowej opieki zdrowotnej oraz usługi specjalistyczne, np. Poradnia Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu (AOS) czy gabinet Fizjoterapii.

W zakresie pomocy społecznej obowiązki samorządu gminy w tym zakresie pełni Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Studzienicach, który jest samodzielną jednostką organizacyjną i budżetową gminy. Zapisy Statutu GOPS wskazują, że do głównych obowiązków Ośrodka należą:

- ☐ Opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- ☐ Sporządzenie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej,
- ☐ Udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- ☐ Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- ☐ Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- ☐ Praca socjalna,
- ☐ Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w tym specjalistycznych,
- ☐ Tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną,
- ☐ Dożywianie dzieci,

☐ Kierowanie do domu opieki społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,

Edukacja

W kontekście dostępu do infrastruktury edukacyjnej gmina Studzienice posiada dobrze rozwiniętą sieć szkół podstawowych. Obecnie na terenie gminy funkcjonują 3 tego typu jednostki publiczne podlegające pod gminę. Należą do nich:

- ☐ Szkoła Podstawowa w Studzienicach
- ☐ Szkoła Podstawowa w Pólcźnie,
- ☐ Szkoła Podstawowa w Ugoszczy,

Od 2021 roku na terenie gminy funkcjonuje gminny żłobek mogący objąć opieką 20 dzieci.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STUDZIENICE

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Osoby te szukają pomocy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. W latach 2022 – 2024 liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS Studzienice kształtowała się następująco:

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2022	85	269
2023	90	304
2024	89	287

Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do pomocy udzielanej przez GOPS są: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba. Z pomocy korzystają również rodziny, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Ubóstwo

Ubóstwo to stan, w którym jednostce czy grupie społecznej brakuje środków na zaspokojenie, niezbędnych potrzeb. W latach 2022-2024 z powodu ubóstwa udzielano pomocy w następującej liczbie rodzin.

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2022	41	140
2023	45	158
2024	34	114

Bezrobocie

Bezrobocie jest problemem, którego skutki dotyczą całej rodziny. Utrata pracy, przejście na zasiłek dla bezrobotnych, następnie jego utrata i konieczność korzystania z pomocy społecznej prowadzi do ubóstwa z wszelkimi jego konsekwencjami.

Liczba bezrobotnych z terenu gminy Studzienice w latach 2021-2024

Rok	Liczba bezrobotnych	Z prawem do zasiłku
2021	75	24
2022	83	11
2023	93	36
2024	87	29

Liczba osób bezrobotnych wzrosła. Istnieje również duża, nie dająca się policzyć grupa osób, która jest bierna zawodowo. Osoby te utraciły statut bezrobotnego oraz ubezpieczenie zdrowotne. Często z powodu uzależnienia bądź bezradności nie próbują uzyskać legalnego zatrudnienia i utrzymują się z prac dorywczych oraz z zasiłków z pomocy społecznej.

Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego

Ważną grupę osób korzystających z pomocy społecznej stanowią rodziny z trudnościami w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Bardzo często problemy te łączą się również z innymi dysfunkcjami, takimi jak przemoc domowa, uzależnienie, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego, problemy wychowawcze.

Środowisko rodzinne jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym w życiu człowieka, w którym nawiązuje on pierwsze kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego.

Rodziny u których występuje bezradność opiekuńczo – wychowawcza często odznaczają się zaburzoną strukturą w postaci niestabilizowanych społecznie i formalnie związków, rozkładem pożycia małżeńskiego, występuje w nich przemoc skierowana na partnera lub dzieci.

Niepełnosprawność i długotrwała choroba

Osoby niepełnosprawne stanowią w naszym kraju bardzo liczną grupę. Szacuje się, że osób tych jest około 15% ogółu ludności.

Mówiąc o osobach niepełnosprawnych mamy na myśli osoby legitymujące się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności orzeczonym przez Powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności jak również komisje przy ZUS czy KRUS.

W latach 2022-2024 z powodu niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby udzielano pomocy w następującej liczbie rodzin.

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2022	44	116
2023	45	124
2024	50	117

III. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest bardzo użyteczną i coraz powszechniej stosowaną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych w pracach nad strategią. Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stają przed organizacją.

Wnikliwe i rzetelne opracowanie analizy SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Stanowi punkt wyjściowy dla określenia celów strategicznych oraz projektów socjalnych.

Analiza SWOT została przygotowana w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Studzienicach.

Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- **siły** - wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **słabości** - wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **szanse** - zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów;
- **zagrożenia** - zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów;

Wyniki prac obrazują poniższe zestawienia. W analizie odnoszono się wyłącznie do kwestii społecznych.

Kwestia dzieci, młodzieży i rodziny

Mocne strony	Słabe strony
• Współpraca instytucji zajmujących się problematyką dzieci i młodzieży; • zainteresowanie samorządu problematyką dzieci i młodzieży; • prowadzenie przez samorząd działań zapobiegających dysfunkcjom rodziny; • organizowanie dla dzieci i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego; • propagowanie idei wolontariatu; • funkcjonowanie świetlic wiejskich otwartych dla dzieci i młodzieży.	• Zbyt mała liczba środków finansowych • brak specjalistycznych analiz dot. potrzeb dzieci i młodzieży; • brak systematycznych działań skierowanych na pracę z dziećmi i młodzieżą; • niedostateczna liczba specjalistów do pracy z rodziną;
Szanse	Zagrożenia
• Wzrost znaczenia organizacji pozarządowych zajmujących się pracą z dziećmi i młodzieżą • realizacja szkolnych programów profilaktycznych • organizowanie form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież	• Istnienie zjawiska wyuczonej bezradności; • zagrożenie alkoholizmem i narkomanią • brak zainteresowania formami spędzania czasu wolnego przez dzieci;

Kwestia osób bezrobotnych i biernych zawodowo

Mocne strony	Słabe strony
- wzrost znaczenia wykształcenia jako wartości; - działalność organizacji pozarządowych na rzecz bezrobotnych; - zainteresowanie władz lokalnych przeciwdziałaniem bezrobociu; - osoby bezrobotne podnoszą swoje wykształcenie; - powstawanie instytucji wspomagających osoby bezrobotne; - rozwój form wsparcia dla pracodawców zatrudniających osoby bezrobotne; - aktywna działalność Powiatowego Urzędu Pracy;	- występujące zjawisko „dziedziczenia” bezrobocia; - niski poziom wykształcenia - dot. w szczególności osób bezrobotnych długotrwale;
Szanse	Zagrożenia
- podejmowanie licznych lokalnych i regionalnych działań skierowanych do osób bezrobotnych, w tym w szczególności do osób długotrwale bezrobotnych; - wzrastająca mobilność zawodowa i geograficzna.	mentalność ludzi - brak gotowości do migracji i szukania zatrudnienia poza miejscem zamieszkania

Kwestia osób niepełnosprawnych

Mocne strony	Słabe strony
- działalność instytucji wspierających osoby niepełnosprawne; - możliwość korzystania ze środków przeznaczonych na rehabilitację (PFRON)	- istnienie barier utrudniających pełen udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym; - niedostateczne rozpoznanie potrzeb osób niepełnosprawnych; - nierównomierna i niewystarczająca pomoc osobom niepełnosprawnym; - brak dostatecznej bazy rehabilitacyjnej; - brak dostatecznej oferty opieki nad osobami niepełnosprawnymi.

Szanse	Zagrożenia
- wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych - edukacja dot. zrozumienia osób niepełnosprawnych; - współpraca jednostek publicznych z organizacjami pozarządowymi w dziedzinie pomocy osobom niepełnosprawnymi; - stopniowe likwidowanie barier architektonicznych w otoczeniu;	- nierównomierne możliwości korzystania przez osoby niepełnosprawne z ofert pomocowych; - trudności w tworzeniu miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.

Kwestia ludzi starszych

Mocne strony	Słabe strony
- poprawa sfery technicznej ułatwiającej codzienne życie osób starszych; - przeważające pozytywne wzorce postępowania z osobami starszymi w rodzinach - zorganizowana pomoc w postaci usług opiekuńczych	- wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym; - zmiana modelu rodziny z wielopokoleniowej na jedno, dwupokoleniową; - marginalizacja problemów osób starszych; - niski poziom życia osób starszych.
Szanse	Zagrożenia
- promocja zdrowia adresowana do osób starszych - podmiotowe traktowanie osób starszych	- wzrost liczby osób samotnych; - niedostosowanie infrastruktury dla osób starszych;

Kwestia osób uzależnionych

Mocne strony	Słabe strony
- istnienie w powiecie bazy leczenia odwykowego; - prawidłowe wykorzystanie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych środków pochodzących z zezwoleń na handel napojami alkoholowymi; - podejmowanie działań zmierzających do zerwania z nałogiem (praca terapeutyczna); - stała możliwość dysponowania środkami finansowymi na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.	- brak miejsc pobytu dla ofiar przemocy; - brak świadomości potrzeby podejmowania leczenia przez osoby uzależnione; - ukrywanie problemu przez rodziny uzależnionych; - brak typowych działań skierowanych na współuzależnionych (głównie na dzieci); - łatwy dostęp do alkoholu na imprezach masowych. - funkcjonujące przyzwolenie społeczne na negatywne zachowania osób uzależnionych;

Szanse	Zagrożenia
• traktowanie uzależnienia jako problemu społecznego; • propagowanie zdrowego stylu życia (ogólna tendencja); • wspólna praca ekspertów z różnych dziedzin na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.	• coraz częstsze sięganie po alkohol i narkotyki przez nieletnich; • długotrwałość procedury umieszczenia osoby uzależnionej w ośrodku odwykowym; • istnienie zjawiska zmęczenia, bezsilności i bezradności społecznej.

Kwestie osób bezdomnych i zamieszkujących w trudnych warunkach.

Mocne strony	Słabe strony
• możliwość określenia liczby osób bezdomnych; • dostrzeganie różnorodności problemu bezdomności; • angażowanie służb do działań na rzecz bezdomnych;	• Brak gminnej infrastruktury mieszkaniowej dla osób bezdomnych •
Szanse	Zagrożenia
• istnienie programów w zakresie budownictwa socjalnego;	• brak społecznej akceptacji problemu bezdomności; • bezdomność i jego konsekwencje jako wybór jednostki; • istnienie problemu długotrwałego bezrobocia wśród osób bezdomnych.

IV. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

MISJA

Gmina Studzienice sprzyja rozwojowi osobistemu i zawodowemu mieszkańców oraz przeciwdziała marginalizacji i wykluczeniu społecznemu jako procesom negatywnie wpływającym na lokalną społeczność.

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych poniżej celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

CEL STRATEGICZNY I

Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom.

Cele operacyjne:

1. Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy.
2. Zapewnienie ubogim bezpieczeństwa socjalnego.
3. Pomoc zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1:

1. Podejmowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach oraz organizacji robót publicznych, prac interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego.
2. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, w szczególności z kobietami po 40 roku życia, w tym w oparciu o kontrakt socjalny.
3. Zmniejszanie skutków bezrobocia poprzez pomoc finansową udzielaną przez Gminę.
4. Pozyskiwanie inwestorów oraz wspieranie małej i średniej przedsiębiorczości.
5. Opracowywanie i realizowanie projektów służących aktywizacji osób bezrobotnych, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
6. Wpływanie na dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy.
7. Inicjowanie powstawania organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezrobotnych oraz podejmowanie współpracy z takimi organizacjami o zasięgu ponadgminnym.
8. Współudział w programach realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2:

1. Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy.
2. Wsparcie osób ubogich pracą socjalną, w tym poprzez zawieranie kontraktów socjalnych.
3. Promowanie wśród zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw życiowych oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej.
4. Udzielanie przez Gminę pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w postaci posiłku) osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.
5. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz ubogich.
6. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce

szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

7. Opracowanie, realizacja lub współudział w realizacji programów na rzecz zagrożonych i dotkniętych ubóstwem.

8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz ubogich.

Kierunki działań do celu operacyjnego 3:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością.

2. Udzielanie przez Gminę pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością, opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.

3. Utworzenie ogrzewalni i noclegowni lub schroniska dla osób bezdomnych.

4. Zdiagnozowanie potrzeb dotyczących zasobów mieszkań komunalnych i socjalnych w gminie.

5. Rozwój budownictwa socjalnego o różnym standardzie.

6. Prowadzenie akcji informacyjnych w szkołach mających na celu uwrażliwienie młodzieży na problem bezdomności ze szczególnym zwróceniem uwagi na potrzebę ochrony godności osób bezdomnych.

7. Inicjowanie powstawania organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezdomnych oraz podejmowanie współpracy z takimi organizacjami o zasięgu ponadgminnym.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2025-2030.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe szczebla podstawowego.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowy Urząd Pracy, inwestorzy, lokalni przedsiębiorcy, noclegownie i schroniska w województwie pomorskim, organizacje pozarządowe, kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy, regionalny) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

CEL STRATEGICZNY II

Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania.
2. Pomoc rodzinom będącym w kryzysie; rozwijanie systemu wsparcia.
3. Wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-3:

1. Promowanie w gminie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, m.in. przez pracowników GOPS i placówek oświatowych oraz asystentów rodziny.
2. Zintensyfikowanie pracy socjalnej z rodzinami, w szczególności dotkniętymi bezradnością opiekuńczo-wychowawczą.
3. Rozszerzenie oferty pomocy dla rodzin w oparciu o asystentów rodzinnych.
4. Udzielanie przez GOPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
5. Zwiększenie dostępności wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, prawnego i socjalnego.
6. Powoływanie doraźnego zespołu interdyscyplinarnego ds. rozwiązywania problemów rodzin.
7. Zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, m.in. poprzez rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, w tym sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych, organizowanie wypoczynku (np. półkolonii).
8. Zwiększenie liczby zajęć wychowawczych i edukacyjnych oraz dostępności wsparcia pedagogicznego i logopedycznego w placówkach oświatowych.
9. Zapewnienie opieki stomatologicznej, pielęgniarskiej i lekarskiej w placówkach oświatowych.
10. Praca systemowa nad skutecznym dożywianiem dzieci uczęszczających do placówek oświatowych działających na obszarze wiejskim gminy.
11. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
12. Rozwijanie oferty świetlic w gminie.
13. Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostki pomocy społecznej, placówek służby zdrowia, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2025-2030

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki przedszkolne, oświatowe szczebla podstawowego, placówki kulturalne, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, specjaliści, placówki służby zdrowia, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, organizacje pozarządowe, kościoły.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy, regionalny) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

CEL STRATEGICZNY III

Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym.

Cele operacyjne:

1. Usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.
2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2:

1. Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi i niepełnosprawnymi.
2. Udzielanie przez Gminę pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym i niepełnosprawnym.
3. Rozszerzenie oferty usług opiekuńczych obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
4. Rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne - zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, w tym organizowanie cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, wycieczek.
5. Podejmowanie współpracy z PCPR-em, PUP-em i PFRON-em w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, tworzenia miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych oraz likwidacji barier architektonicznych.
6. Pozyskiwanie sprzętu rehabilitacyjnego.
7. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych oraz z kościołem.
8. Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby starsze i niepełnosprawne w codziennym życiu.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2025-2030.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Rada Seniorów, placówki oświatowe szczebla podstawowego, placówki kulturalne.

Partnerzy w realizacji działań:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy i Warsztaty Terapii Zajęciowej, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, kościół, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy, regionalny) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

CEL STRATEGICZNY IV

Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne 1-3:

1. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii.
3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 1:

1. Promowanie zdrowia i zdrowego stylu życia, prowadzenie profilaktyki zdrowotnej.
2. Podejmowanie działań wynikających z rozeznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców, w tym opracowywanie i realizowanie programów zdrowotnych.

Kierunki działań do celów operacyjnych 2-3:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.
2. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego.
3. Rozszerzenie oferty usług Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez zatrudnianie profesjonalistów posiadających wiedzę i doświadczenie w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
4. Zapewnienie rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego.
5. Wspólne szkolenia pracowników socjalnych i funkcjonariuszy Policji i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, m.in. w zakresie procedury „Niebieska Karta”.
6. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
8. Zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.
9. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Czas realizacji działań:

Działania ciągle w latach 2025-2030.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, grupy samopomocowe, placówki oświatowe, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

Partnerzy w realizacji działań:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Placówki ochrony zdrowia, specjaliści, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, policja, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe, kościoły, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy, regionalny) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

CEL STRATEGICZNY V**Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie.****Cele operacyjne:**

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Kierunki działań do celów operacyjnych 1-2:

1. Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom, wzmacnianie solidarności społecznej i uwrażliwianie mieszkańców na potrzebę reagowania na przypadki zachowań naruszających poczucie bezpieczeństwa lokalnej społeczności (akcje, kampanie).
2. Stworzenie systemu monitoringu oraz patrołowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie.
3. Podejmowanie przez jednostki gminne i jej mieszkańców współpracy z instytucjami o zasięgu ponadgminnym, policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości.
4. Zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego, dostosowanych do wieku i zainteresowań, promujących postawy prospołeczne, zachęcających do rozwoju własnej osobowości.
5. Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont ulic i dróg gminnych, budowę przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia.

Czas realizacji działań:

Działania ciągłe w latach 2025-2030.

Podmioty odpowiedzialne za realizację działań:

Rada Gminy, Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, kulturalne, ośrodki sportowo-rekreacyjne, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

Partnerzy w realizacji działań:

Policja, prokuratura rejonowa, sąd rejonowy, kuratorzy sądowi, społeczność lokalna.

Źródła finansowania działań:

Budżet samorządowy (gminny, powiatowy, regionalny) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

V. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Studzienice na lata 2025-2030 będą realizowane w ramach przyjętych działań w zależności od posiadanych przez samorząd gminy i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych. Dla osiągnięcia wyznaczonych w dokumencie celów konieczne będzie współdziałanie różnych podmiotów funkcjonujących w obszarze polityki społecznej, w tym tych, które działają na wyższym szczeblu administracyjnym.